

Član 13.

Organizacija udruženog rada ovlaštena za atestiranje vodi postupak atestiranja PUV u roku od petnaest dana od dana uzimanja uzorka PUV.

Član 14.

Ovaj pravilnik stupa na snagu nakon proteka trideset dana od dana objave u „Službenom listu SFRJ“.

Br. 07-93/1

Beograd, 5. siječnja 1990.

Direktor
Saveznog zavoda za
standardizaciju
Veroljub Tanasković, v. r.

485.

Na temelju člana 80. Zakona o standardizaciji („Službeni list SFRJ“, br. 37/88), direktor Saveznog zavoda za standardizaciju propisuje

PRAVILNIK

O OBAVEZOM ATESTIRANJU ELEMENATA TIPNIH GRAĐEVINSKIH KONSTRUKCIJA NA OTPORNOST PREMA POŽARU TE O UVJETIMA KOJIMA MORAJU UDOVOLJAVATI ORGANIZACIJE UDRUŽENOG RADA OVLAŠTENE ZA ATESTIRANJE TIH PROIZVODA

Član 1.

Ovim se pravilnikom propisuje postupak obaveznog atestiranja elemenata tipnih građevinskih konstrukcija u vezi s otpornošću prema požaru (u nastavku teksta: proizvodi), i to:

- 1) zidova - nosivih, nenosivih;
- 2) stupova;
- 3) međukatnih konstrukcija;
- 4) nosača (nosivih greda, krovnih konstrukcija i dr.);
- 5) krovnih pokrivača;
- 6) vrata i drugih elemenata za zatvaranje otvora u zidovima;
- 7) dimnjaka;
- 8) ventilacijskih kanala, na koje se odnose ovi jugoslavenski standardi:
 - 1) JUS U.J1.040 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje negorivosti materijala;
 - 2) JUS U.J1.060 - Zaštita od požara. Određivanje brzine širenja plamena;
 - 3) JUS U.J1.070 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje razvoja požara kod konstrukcija u ispitnim pecima;
 - 4) JUS U.J1.090 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje otpornosti zidova prema požaru;
 - 5) JUS U.J1.100 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje otpornosti stupova prema požaru;
 - 6) JUS U.J1.110 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje otpornosti međukatnih konstrukcija prema požaru;
 - 7) JUS U.J1.114 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje otpornosti nosača prema požaru;
 - 8) JUS U.J1.140 - Zaštita od požara. Ispitivanje otpornosti krovnih pokrivača protiv djelovanja požara izvana;
 - 9) JUS U.J1.160 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje otpornosti vrata i drugih elemenata za zatvaranje otvora u zidovima;
 - 10) JUS U.J1.170 - Zaštita od požara. Ispitivanje otpornosti dimnjaka protiv požara;

11) JUS U.J1.172 - Zaštita od požara. Ispitivanje otpornosti ventilacijskih kanala prema požaru;

12) JUS U.J1.190 - Zaštita od požara. Zaštitne mjere pri protupožarnim ispitivanjima;

13) JUS U.J1.200 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Mjerenje temperature na neizloženoj strani konstrukcije;

14) JUS U.J1.240 - Zaštita od požara. Tipovi konstrukcija zgrada prema njihovoj unutrašnjoj otpornosti protiv požara.

Ovim se pravilnikom određuju i uvjeti kojima moraju udovoljavati organizacije udruženog rada ovlaštene za obavezno atestiranje proizvoda u vezi s otpornošću prema požaru.

Član 2.

Pod tipnim građevinskim konstrukcijama, prema ovom pravilniku, razumijevaju se konstrukcije koje se proizvode u serijama prema određenom tipu.

Član 3.

Ispitivanju za obavezno atestiranje proizvoda iz člana 1. ovog pravilnika podliježu ove karakteristike proizvoda:

- 1) gorivost;
- 2) brzina širenja plamena;
- 3) otpornost prema požaru.

Član 4.

Vrijednost karakteristika proizvoda u vezi s otpornošću prema požaru utvrđene su u ovim jugoslavenskim standardima:

- 1) JUS U.J1.040 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje negorivosti materijala;
- 2) JUS U.J1.060 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Određivanje brzine širenja plamena;
- 3) JUS U.J1.090 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje otpornosti zidova prema požaru;
- 4) JUS U.J1.100 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje otpornosti stupova prema požaru;
- 5) JUS U.J1.110 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje otpornosti međukatnih konstrukcija prema požaru;
- 6) JUS U.J1.114 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje otpornosti nosača prema požaru;
- 7) JUS U.J1.140 - Zaštita od požara. Ispitivanje otpornosti krovnih pokrivača protiv djelovanja požara izvana;
- 8) JUS U.J1.160 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje otpornosti vrata i drugih elemenata za zatvaranje otvora u zidovima;
- 9) JUS U.J1.170 - Zaštita od požara. Ispitivanje otpornosti dimnjaka protiv požara;
- 10) JUS U.J1.172 - Zaštita od požara. Ispitivanje otpornosti ventilacijskih kanala prema požaru;
- 11) JUS U.J1.240 - Zaštita od požara. Tipovi konstrukcija zgrada prema njihovoj unutrašnjoj otpornosti protiv požara.

Član 5.

Karakteristike proizvoda iz člana 1. ovog pravilnika u vezi s otpornošću prema požaru ispituju se metodama utvrđenim u ovim jugoslavenskim standardima:

- 1) JUS U.J1.040 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje negorivosti materijala;
- 2) JUS U.J1.060 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Određivanje brzine širenja plamena;
- 3) JUS U.J1.090 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje otpornosti zidova prema požaru;
- 4) JUS U.J1.100 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje otpornosti stupova prema požaru;
- 5) JUS U.J1.110 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje otpornosti međukatnih konstrukcija prema požaru;

6) JUS U.JI.114 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje otpornosti nosača prema požaru;

7) JUS U.JI.140 - Zaštita od požara. Ispitivanje otpornosti krovnih pokrivača protiv djelovanja požara izvana;

8) JUS U.JI.160 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje otpornosti vrata i drugih elemenata za zatvaranje otvora u zidovima;

9) JUS U.JI.170 - Zaštita od požara. Ispitivanje otpornosti dimnjaka protiv požara;

10) JUS U.JI.172 - Zaštita od požara. Ispitivanje otpornosti ventilacijskih kanala prema požaru;

11) JUS U.JI.240 - Zaštita od požara. Tipovi konstrukcija zgrada prema njihovoj unutrašnjoj otpornosti protiv požara.

12) JUS U.JI.070 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Ispitivanje razvoja požara kod konstrukcija u ispitnim pećima;

13) JUS U.JI.190 - Zaštita od požara. Zaštitne mjere pri protupožarnim ispitivanjima;

14) JUS U.JI.200 - Tehnički uvjeti zaštite od požara u građevinarstvu. Mjerenje temperature na neizloženoj strani konstrukcije.

Član 6.

Postupak atestiranja proizvoda iz člana 1. ovog pravilnika obuhvaća atestiranje tipa proizvoda i kontrolu usklađenosti proizvoda s atestiranim tipom.

Član 7.

Uzorke za ispitivanje tipa i kontrolu usklađenosti proizvoda iz člana 1. ovog pravilnika s atestiranim tipom uzima organizacija ovlaštena za obavezno atestiranje, na način utvrđen jugoslavenskim standardima iz čl. 4. i 5. ovoga pravilnika.

O uzimanju uzoraka sastavlja se zapisnik, koji sadrži ove podatke:

- 1) naziv i sjedište proizvođača odnosno uvoznika;
 - 2) naziv proizvoda, oznaku i tehničke karakteristike, i to:
 - a) osnovne tehničke podatke o proizvodu;
 - b) kratak opis proizvoda, uvjeta i načina montaže i namjene, s posebnim osvrtom na faktore koji utječu na otpornost proizvoda prema požaru;
 - c) tehničku dokumentaciju o proizvodu što ju je ovjerio proizvođač, a mora sadržati:
 - crtež proizvoda iz glavnog projekta s uvjetima opterećenja i primjene,
 - crtež svih detalja proizvoda bitnih za njegovu otpornost prema požaru,
 - podatke o karakteristikama upotrijebljenog materijala utvrđenih jugoslavenskim standardima,
 - način ugradnje proizvoda;
 - 3) količinu od koje je uzet prosječni uzorak;
 - 4) mjesto i datum uzimanja uzorka.
- Zapisnik o uzimanju uzoraka potpisuju predstavnici proizvođača odnosno uvoznika i predstavnici organizacije ovlaštene za obavljanje poslova obaveznog atestiranja.

Član 8.

Izveštaj o ispitivanju proizvoda iz člana 1. ovog pravilnika, proizvedenih u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji, u vezi s otpornošću prema požaru radi obaveznog atestiranja, sadrži:

- 1) podatke o proizvodu;
- 2) podatke o proizvođaču;
- 3) datum proizvodnje;
- 4) podatke o uzimanju uzoraka, i to broj uzoraka, oznake na uzorcima, mjesto i datum uzimanja uzoraka i broj zapisnika;
- 5) datum početka i datum završetka ispitivanja;
- 6) podatke o jugoslavenskim standardima prema kojima se obavlja ispitivanje;
- 7) rezultate ispitivanja;

- 8) mjesto i datum izrade izvještaja o ispitivanju;
- 9) naziv i sjedište organizacije ovlaštene za obavezno atestiranje, potpis ovlaštene osobe i otisak pečata;
- 10) broj rješenja o ovlaštenju i datum izdavanja ovlaštenja.

Izveštaj o ispitivanju uvezenih proizvoda, osim podataka iz stava 1. ovog člana, sadrži također:

- 1) vrstu i tip proizvoda;
- 2) podatke o proizvođaču;
- 3) ime zemlje porijekla;
- 4) podatke o isporučiocu odnosno uvozniku;
- 5) broj i datum zaključnice;
- 6) broj i datum ugovora;
- 7) broj i datum fakture;
- 8) mjesto, datum prispjeća i količinu.

Član 9.

Za proizvode iz člana 1. ovog pravilnika za koje se ispitivanjem utvrdi da udovoljavaju propisanim uvjetima organizacija ovlaštena za obavezno atestiranje izdaje atest, kojemu prilaze izvještaj o ispitivanju.

Atest za proizvode iz člana 1. ovog pravilnika vrijedi šest godina od datuma izdavanja, ako se kontrolom usklađenosti obavljenom prema članu 11. ovog pravilnika utvrdi da su proizvodi usklađeni s atestiranim tipom.

Atest i izvještaj o ispitivanju izdaju se u tri primjerka, od kojih se jedan dostavlja podnosiocu zahtjeva za atestiranje, drugi Saveznom zavodu za standardizaciju, a treći zadržava organizacija ovlaštena za obavezno atestiranje.

Organizacija ovlaštena za obavezno atestiranje dužna je atest i izvještaje o ispitivanju čuvati najmanje deset godina od dana njihova izdavanja.

Sve promjene konstrukcije, materijala i proizvodnog postupka iz člana 3. ovoga pravilnika moraju se radi ponovnog ispitivanja prijaviti organizaciji ovlaštenoj za poslove obaveznog atestiranja.

Član 10.

Proizvod za koji je izdan atest proizvođač odnosno uvoznik označava atestnim znakom.

Atestni znak se stavlja na posebnu pločicu ili naljepnicu pri čemu veličinu „B“ iz točke 4. Naredbe o izgledu i upotrebi atestnog znaka („Službeni list SFRJ“, broj 4/79 i 3/81) određuje proizvođač odnosno uvoznik, na temelju veličine i karakteristika atestiranog proizvoda iz reda veličina R10, izraženih u milimetrima, prema jugoslavenskom standardu JUS A.A0.001 - Standardni brojevi, brojevi vrijednosti i definicije, s tim:

- 1) da odnosi mjera „A“, „B“ i „C“ budu prema Naredbi o izgledu i upotrebi atestnog znaka;
- 2) da se atestni znak označava na samom proizvodu;
- 3) da se ispod atestnog znaka upisuje slovna i brojeva oznaka. Slovna oznaka se odnosi na skupinu i podskupinu jugoslavenskih standarda (UJ) kojima pripadaju proizvodi što se atestiraju, a brojeva oznaka jest šifra organizacije koja je ovlaštena za obavezno atestiranje;
- 4) da unutar atestnog znaka postoji i slovo „P“ u kružnici debljinu kojega čini polovica mjere „C“ iz točke 2. Naredbe o izgledu i upotrebi atestnog znaka.

Član 11.

Usklađenost proizvoda iz člana 1. ovog pravilnika s atestiranim tipom kontrolira se svaka 24 mjeseca, pri čemu se ispituju sve karakteristike iz člana 3. ovoga pravilnika.

Za kontrolu usklađenosti uzima se najmanje jedan uzorak. Ako rezultati ispitivanja ne udovoljavaju karakteristikama kvalitete iz člana 4. ovog pravilnika, moraju se uzeti dva naknadna uzorka. Ako jedan od naknadno uzetih uzoraka ne udovolji karakteristikama kvalitete iz člana 4. ovog pravilnika, organizacija ovlaštena za atestiranje o tome obavještava proiz-

vodača, s obrazloženjem, a i Savezni zavod za standardizaciju radi povlačenja atesta.

Član 12.

Za ispitivanje proizvoda iz člana 1. ovog pravilnika u vezi s otpornošću prema požaru može se ovlastiti organizacija koja opremljenošću i stručnim kvalifikacijama kadrova udovoljava ovim uvjetima:

1) raspolaže ovom opremom:

a) specijalno konstruiranim pećima za izlaganje uzoraka (elemenata) standardnom požaru prema ovim jugoslavenskim standardima:

- za izlaganje požaru vertikalnih elemenata s jedne strane - JUS U.J1.090,

- za izlaganje požaru horizontalnih elemenata konstrukcija s donje strane - JUS U.J1.110,

- za izlaganje požaru greda s tri ili četiri strane JUS U.J1.114,

- za izlaganje požaru stupova i zidova s više od jedne strane - JUS U.J1.100;

b) uređajem za izlaganje požaru krovnih pokrivača - JUS U.J1.140.

Završni sloj obloge peći debljine 50 mm mora biti od materijala koji udovoljava uvjetima:

$$\sqrt{\rho \lambda c} \leq 600 \text{ W s}^{1/2} / \text{m}^2 \cdot \text{K pri 773 K}$$

gdje je:

ρ - gustoća, u kilogramima po kubičnom metru (kg/m^3),

λ - toplinska vodljivost, u vatima po metarkelvinu ($\text{W}/\text{m} \cdot \text{K}$),

- specifični toplinski kapacitet, u džulima po kilogramkelvinu ($\text{J}/\text{kg} \cdot \text{K}$);

c) uređajem za mjerenje temperature unutar peći i njezino kontroliranje, preciznosti $\pm 15^\circ\text{C}$;

d) uređajem za mjerenje i kontrolu pritlaka u peći, preciznosti $\pm 1\text{Pa}$;

e) opremom koja je sastavnim dijelom peći, kao što su okviri za ugradnju elemenata radi postizanja odgovarajućih uvjeta zagrijavanja, tlaka i opterećenja te uređajem za mjerenje opterećenja, preciznosti $\pm 5\%$;

f) uređajem za mjerenje temperature neizložene strane uzoraka, a, prema potrebi i unutar uzoraka, preciznosti $\pm 5^\circ\text{C}$;

g) uređajem za mjerenje deformacije uzoraka, preciznosti $\pm 1\text{mm}$;

h) uređajem za utvrđivanje udovoljenja kriterijima ispitivanja i proteklog vremena, preciznosti $\pm 10\text{ s}$;

i) uređajem za mjerenje koncentracije kisika u plinovima unutar peći, preciznosti $\pm 0,5\%$;

j) uređajem za kontrolu toplinskog zračenja;

2) raspolaže prostorijama za ispitivanje otpornosti prema požaru proizvoda, prema jugoslavenskom standardu JUS U.J1.190 - Zaštitne mjere pri protupožarnim ispitivanjima;

3) za poslove obaveznog atestiranja imade radnike ovih stručnih kvalifikacija:

a) za rukovođenje poslovima ispitivanja ili obaveznog atestiranja proizvoda - radnika s visokom stručnom spremom, s najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima ispitivanja zaštite od požara;

b) na poslovima ispitivanja zaštite od požara - najmanje dva radnika s visokom stručnom spremom i najmanje tri godine radnog iskustva.

Član 13.

Organizacija ovlaštena za obavezno atestiranje proizvoda iz člana 1. ovog pravilnika u vezi s otpornošću prema požaru provodi postupak atestiranja u roku od 30 dana od dana uzimanja odnosno montaže uzorka za atestiranje.

Član 14.

Ovaj pravilnik stupa na snagu nakon proteka šest mjeseci od dana objave u „Službenom listu SFRJ”.

Br. 06-93/22

Beograd, 6. veljače 1990.

Direktor

Saveznog zavoda
za standardizaciju

Veroljub Tanasković, v. r.

486.

Na temelju člana 80. Zakona o standardizaciji („Službeni list SFRJ”, br. 37/88), direktor Saveznog zavoda za standardizaciju propisuje

PRAVILNIK

O OBAVEZONOM ATESTIRANJU FASADNIH OPEKA I GLINENIH BLOKOVA TE O UVJETIMA KOJIMA MORAJU UDOVOLJAVATI ORGANIZACIJE UDRUŽENOG RADA OVLAŠTENE ZA ATESTIRANJE TIH PROIZVODA

Član 1.

Ovim se pravilnikom propisuje postupak obaveznog atestiranja fasadnih opeka i glinenih blokova, prema jugoslavenskim standardima JUS B.D1.013 i JUS B.D1.014, i uvjeti kojima moraju udovoljavati organizacije udruženog rada ovlaštene za atestiranje tih proizvoda.

Član 2.

Obavezno atestiranje iz člana 1. ovog pravilnika provodi se ovako:

1) za proizvode iz domaće proizvodnje atestira se tip fasadne opeke i glinenih blokova, uzet od proizvođača, uz kontrolu usklađenosti fasadne opeke i glinenih blokova s atestiranim tipom;

2) za uvozne proizvode atestira se tip fasadne opeke glinenih blokova istog porijekla, uz kontrolu usklađenosti proizvoda iz svake partije isporuke istog tipa i porijekla s atestiranim tipom, na uzorcima uzetim od organizacije udruženog rada koja te proizvode stavlja u promet.

Tip fasadne opeke i glinenog bloka utvrđen je u jugoslavenskim standardima JUS B.D1.013 - Fasadne pune glinene opeke. Tehnički uvjeti i JUS B.D1.014 - Šuplje fasadne opeke i glineni blokovi. Tehnički uvjeti.

Član 3.

Ispitivanju radi obaveznog atestiranja tipa proizvoda iz člana 1. ovog pravilnika podliježu ove karakteristike kvalitete fasadne opeke i glinenih blokova:

- 1) izgled;
- 2) mjere;
- 3) pritiska čvrstoća (marka);
- 4) upijanje vode;
- 5) postojanost na mrazu;
- 6) udio štetnih soli i vapna.

Član 4.

Vrijednosti karakteristika kvalitete proizvoda iz člana 1. ovog pravilnika koje podliježu ispitivanju tipa radi obaveznog atestiranja utvrđene su u ovim jugoslavenskim standardima:

1) JUS B.D1.013 - Fasadne pune glinene opeke. Tehnički uvjeti;

2) JUS B.D1.014 - Šuplje fasadne opeke i glineni blokovi. Tehnički uvjeti.